

DEBRECZENI ELLENOR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVU PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:	
Egész évre	10 frt —
Félévre	5 frt —
Negyedévre	2 frt 50
Egy hóra	1 frt —

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopetitör egyszeri beiktatásért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilvált 4 hasábsopetitörért 20 kr.

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Plac: SIMONFFY-ház a város-házával szemben

HIRDETMEYER,

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők

Hármentelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

XII. évfolyam. 1885.

Debreczen. Szombat, január 31.

21. szám

Debreczen, jan. 31.

A költségvetés tárgyalása eszalépekkel halad a képviselőházban. Csak az a szerencse, hogy a szabadelvű párt takarékosabban bánik az idővel; mert ha minden ellenzéki beszédre egy-egy kormányparti felelne, úgy még pár hónapig eltartana a költségvetés tárgyalása s az országgyűlés teljesen képtelen volna egyéb munkás-ágot kifejtetni, egészen elfoglalná a költségvetés.

A szabadelvűpárt mérsékletének köszönhető tehát, ha lassan ugyan, de mégis csak előre halad a költségvetés tárgyalása. Az ellenzéki szóradatot gátolni ugyan nem lehet; de azáltal hogy a sok óda nem tartozó beszédre nem reflektálnak pártunk képviselői, mégis időt nyerünk.

Az igazságügyi költségvetés megvitatásán tehát már átesett a képviselőház s tegnapi hozzá kezdhetett a honvédelmi tärca költségvetéséhez.

Az igazságügyi költségvetés fölötti vita a számos oldalról megtámadott Pauler miniszter fényes győzelmével végződött. Még ellenzéki lapok is kénytelenek méltányol elismeréssel nyilatkozni Pauler nagyszabású beszédéről.

Az igazságügyminiszter először is azon alaptalan vádra felelt meg, hogy nálunk nagyon kevés alkotás történt eddig a törvénykezés terén s kimutatta, hogy nincs Európában állam, hol újabb időben, aránylag rövid idő alatt annyi rendszeres alkotás történt volna, mint éppen hazánkban.

Három codex által: a kereskedelmi, a váltó- és a csódtörvények által rendeztük hiteltörvényeinket. A büntető codex által büntető törvénykezésünk az európai művelt nyugati népek magas színvonalára emelkedett. E rendszeres nagyobb alkotásokhoz sorozható még a szerzői jogról szóló törvény.

Meddőnek tehát a törvényhozás működését a kodifikáció terén egyáltalán nem mondhatni. De nemcsak erre kell szorítokzni a törvényhozásnak, hanem a mutatkozó hiányokon egyes törvények által segíni. Közönségesen ezt foltozgatásnak szokták nevezni, de ha ez foltozgatás, akkor hazánkban összes törvényhozási multja csak foltozgatás lett volna. Pedig ki meri ezt állítani? Igen, de bármily sok és hasznos törvény hozatott, azt mondják rá, az mind semmi, mert még nincs szentesített polgári törvénykönyvünk. De meg van a terveze, van egy résznek kivételével kész munkálat.

Alaptalan vád, hogy irányelvek nélkül történt a munkálkodás. S alaptalan, hogy a szaktanácskozományokban csak szobatudósok vettek részt, mert résztvettek abban az ügyvédi és bírói karnak jeles tagjai, kik a gyakorlati élet szükségseit ismerik. Mindenkit meghívni nem lehet; de a miniszter kinyomatván a munkálatokat, időt és tért kívánt engedni a kérdések alapos megvitatására azoknak is, kiket a tanácskozársra meg nem hivhatott.

A törvénykezés hiányainak orvoslását Pauler a királyi tábla decentralisatiójától várja. Hogy a felügyeleti jogot a miniszter nem lazán gyakorolja, arról bizonyíték, hogy jelenleg is 24 bíró, 40 bírósági hivatalnok és 21 végrehajtó ellen foly a fegyelmi eljárás, mely részint hivatalos alapon, részint egyesek panasza folytán megindított.

A kinevezésekre nézve Pauler hozta be azon rendszert, hogy az illető törvény-

szék és annak elnöke jelölje ki azokat, kiket érdemeseknek tart a pályázók közül, De a miniszter kötelességének tartja a többi folyamodványokat is megvizsgálni. A bírák kinevezése a minisztertanácsban döntetik el, de a szakminiszter szava itt is dönt. A hol egyetlen a képzettség és a buzgalom, természetes, hogy a hosszabb idejű szolgálatnak ad előnyt. Helytelen, ha e miatt is szemrehányást tesznek neki. A mi végtül azt a szemrehányást illeti, hogy ő a bírói tekintélyt aláássza; ez a legigaztalanabb. Ő mindenkit szívesen fogad, nem éntichambrioztat senkit. Még ha nincs is fogadás napja, akár délután, akár délután, akár este, mindig beocsát mindenkit, a ki vele szólni akar, soha senkit el nem utasított. Ha az általa kiküldött miniszteri biztosok lelkiismeretesen meggyőződést szereznek maguknak a törvényeségek működéséről, az nem áthatja alá a bírói tekintélyt.

Körösi Sándor beszéde

a képviselőház jan. 29-iki ülésében.

T. ház! Midőn az igazságügyi tärca költségvetésének általános tárgyalása alkalmával felszólok, nem azért teszem ezt, — mintha én a fölmerült nézetekre — itt-ott vádakra — reflectálni akarnék. Nincs erre szükség sem az igazságügyminiszter ur részéről, sem pedig ezen párt részéről, melynek sorai közé tartozni én is szerencsés vagyok. Nincs arra szükség, hogy védbeszédet tartsak az igazságügyminiszter ur mellett, mivel sokkal csekélyebbnek tartom magam, semhogy őt védelmezhetném; s mivel mai fényes beszédével bebizonyította, hogy azok a nyilat, azok a golyók, amelyek a vita folyama alatt reá lövettek, sértetlenül pattantak vissza tiszta jellemet záró melléről, és szaktudományt rejtő fejről. (Ugy van! jobbfelől.)

Nem szorult erre e párt sem, bár ol vastam és e házban is hallottam, hogy az igazságügyminiszter ur ellen közvetlenül intézett vádak közvetve a párt ellen is intézettek; de hát a ház mai helyesléséből azt kell következtetnem, hogy az igazságügyminiszter ur ellen emelt vádak alaptalanok és a ház a vádakot nem létezőnek tekinti, így ez által ezek a közvetve megtámadott párt-ról is elháritva lévén: további védelemre nincs szükség. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.) Felszólok azért, hogy a személyeskedés terét mellőzve, ezen igenis fontos tárgy felett elvi, eszmi fejtegetésekre bocsátkozva, nézeteimet elmondjam.

Ha a többi tärca költségvetésének tárgyalása alkalmával helye volt azon eszmi és elvi fejtegetéseknek, a melyek a mindennapi és gyakorlati élet szük keretéből ki lépve eszmi magasságra emelkedtek és e téren keresték az eszközöket, melyek hazánk anyagi és szellemi jólétét megszerezni alkalmasak, azt hiszem helye van annak az igazságügyi tärczánál is, mert az igazságszolgáltatás terén is a gyakorlati élet útján, az elvi és eszmi megállapodások gyujtják meg a világosság fákláját. (Ugy van! jobbfelől.)

Csak a tudomány által megállapított álláspontokhoz viszonyíthatja, a törvényhozó csak ezek alapján vizsgálhatja, vajjon hazájának törvényei és törvénykezési intézményei megfelelnek-e az idők követelményeinek. — Méltóztassanak tehát megbocsátani, ha ezen alkalommal azon kérdés fejtegetésébe bocsátkozom, hogy az igazságszolgáltatás eszközei megfelelnek-e alkotmányos, kifejlesztett társadalmi, közlekedési és forgalmi viszonyainknak? és ha nem felelnek meg, melyek azon törvényhozási teendők, a melyek nézet szerint sürgősek és viszonyaink közt létrehozhatók.

Ne higgye t. ház, senki sem azt, hogy ez a kormány ne tudná, hogy a mi igazságszolgáltatásunk hiányokkal bir, hogy az még nem tökéletesen befejezett egész mű. Tudja ezt a kormány, és hogy tudja, bebizonyítja azzal, hogy időnkint folyton törvényjavaslatokat tesz le ide a ház asztalára, a melyeknek célja éppen igazságszolgáltatásunk javítása. Tudja a t. ház, ez a párt, mely ez idő szerint a többséget teszi, és éppen azért tá-

mogatja a kormányt, mert ezen benyújtott törvényjavaslatokkal igazságszolgáltatásunkon javítani törekszik.

Az t. ház, hogy csak törvényhozói kötelességet teljesít, midőn részéről kijelentem, hogy én az 1848-iki törvények által megváltozott személyi, bírók és forgalmi viszonyaink tekintetében a mi törvényeinket és egyáltalán igazságszolgáltatási eszközeinket kielégítőnek nem tartom.

Habár elismerem, hogy e tárgyra vonatkozólag a kormány már több törvényjavaslatot nyújtott be, sőt több törvény is hoztatott már erre vonatkozólag: mindamellett ki kell jelentenem, hogy én úgy vagyok meggyőződve, miszerint igazságszolgáltatási eszközeink megszerzése tekintetében mi még a kezdetnek kezdeténél vagyunk és hogy sokat kell tennünk, ha a polgárosult államokhoz csatlakozni akarunk. 1869-iki: 4. törvény-cikkben törvényhozáskunk azon nagy elvet mondta ki, hogy az igazságszolgáltatás a közigazgatástól elválasztatik, de nem állapította meg azon bírói szervezetet, a mely minden jó igazságszolgáltatásnak alapját képezi. Törvényeink közül az 1875. 36. tez. 4. §-a három évben állapította meg ezen időt, a mely alatt az igazságügyminiszternek adatokat kellett volna összegyűjteni, hogy ezen adatok alapján a törvényhozás a bíróságok számát, hatáskörét, területét és székhelyét megállapíthatta volna. A mint én tudom, az igazságügyminiszter ur ezen adatokat össze is gyűjtötte, de időközben életbe lépven az új büntetőtörvénykönyv, az ez által teremtett helyzetben ez adatok hasznavehetlenek lettek. Azt hiszem azonban, hogy ma már ezen akadály is megszűnt és semmi sem akadályoz bennünket abban, hogy egyszer valahára bírói szervezetünk végmegállapításához fogjunk.

A mely államban, t. ház, nincs jól rendezett, szilárd bírói szervezet: azon államban ingatag az igazságszolgáltatás. A mely államban ingatag az igazságszolgáltatás: ott ki vannak téve a polgárok a bírói közegek tökéletlenségének és nem ritkán önkényének. At volt hatva e tudattól az 1867-iki igazságügyminiszter is és a képviselőházhoz akkor egy törvényjavaslatot nyújtott be, a mely feudalis színvételű bíróságaink eltörlését és az állami bíróságok szervezését és a királyi táblák hétélféle elosztását indítványozta. Ezen elvek némelyike felvetetett az 1868: LIV. t. cz.-be. de a királyi táblák decentralisatiója egy boldogabb, egy szerencsésőbb jövőre halasztatott. Már pedig, t. ház, igen helyesen jegyeztetett meg tegnapi, ma pedig maga a t. igazságügyminiszter ur is beismerte, hogy addig jó és gyors igazságszolgáltatást kívánni nem lehet, míg akkora területen, milyen hazánk területe, csak két másodfoku bíróság működik.

A budapesti királyi táblán 154 bíró működik. Hogyan lehessen már most képzelní, hogy ott jó és pontos ügyvitel legyen! Jó és pontos ügyvitel nélkül pedig nincsen gyors igazságszolgáltatás. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) Igazolják ezt más országok példái. Franciaországban pl. 26. Németségben 28, Ausztriában kilencz másodfoku bíróság szolgáltatta az igazságot. Az 1867-ik év óta hoztatnak ugyan egyes törvények, melyek bíróságunk szervezetét is czélezzák, de ezen törvények rendszeres, egységes egészet csak ugy nem képeztek; e nélkül pedig szilárd bírói szervezetet alkotni nem lehet.

Ha a t. ház, a nálunk szerencsésőbb politikai viszonyok közt élő államok, nagy politikai feladataik mellett folytonosan igazságügyi törvényeik és bírói szervezetük javításán működnek; ha azon Franciaország, mely Európa szárazföldi államainak törvényhozása előtt eddig mintául szolgált, most is bírói szervezete, és igazságügyi törvényeivel foglalkozik, akkor nekünk, kik még csak a kezdet kezdetén vagyunk, nem lehet azt sokáig halasztanunk a nélkül, hogy legszen-tebb kötelességünket meg ne szegnők. — A magyar államot mindaddig consolidált államban tekinteni nem lehet, míg ezen államnak szilárd bírói szervezete és rendszeres tétéles törvényei nem lesznek. (Általános helyeslés.)

Az államban, t. ház! az igazságszolgáltatás közegeinek kell a ponderator teendőit teljesíteni, hogy a pártgyűlölet és más szenvedélyek által ingásba hozott állam hajója a hullámok közt rendületlenül megálljon! Franciaország bírósági szervezete 3/4 század alatt két forradalmat állott ki, az egymásra következő politikai hatalmak fel-

akarták azt használni saját céljainak megvalósítására; ámde a bíróság szilárdságán megtört a legzsarnokibb önkény, és a bírósági szervezet épen maradt akkor, midőn körülötte megrendült a föld és az államban létezett minden más intézmény megsemmisült, vagy megrendült.

Ha azt akarjuk, t. ház, hogy ezen állam magyar és jogállam legyen, akkor nekünk bírósági szervezetünk végleges rendezését, polgári és büntető törvénykönyvünk codificálását tovább halasztanunk nem szabad. (Helyeslés balfelől.)

A feudalismus alkotta területet többé már nekünk oly értelemben respectálni, hogy abból egy egy darabot máshová ne csatolhatnánk, nem lehet Tiszteljük a historai emlékeket, de csak addig, a meddig szükségessé vált reformunkálatainkat nem akadályozzák. Ha azok mostani kifejtett életünk igényeibe ütköznek: ez esetben a haladásban megállapodnunk nem volna indokolt. Nekünk, ha igazságszolgáltatásunkat és közigazgatásunkat rendeznünk kell, ez okból az új területi beosztásoktól visszaradiunk nem szabad. A czélszerű bírói szervezet alatt azonban nem csak azt értem, hogy a bíróságok létszáma, hatásköre, területi mennyisége megállapítások, hanem értem azt is, hogy a bírói székekbe tudományosan képzett és jellemes férfiak illettessenek, hogy a bírák oly javadalmazással láttassanak el, hogy az élet minden gondjaitól megszabadulva, egészen magasztos feladatuknak, magasatos hivatásuknak élhessenek.

Az eképen fizetéssel megjavított bírói állomásokat én nem akarnám kenyérkereseti állomásoknak tekinteni, hanem a társadalom oly magas állásának óhajtanám, a melyre csak tudományosan készült és jellemes polgárok alkalmaztatnának. Ez okból a mostani kinevezési rendszert a maga korlátlanágában nem helyeslem, nem helyeslem azért, mert ámbár most is tiszta kézzel kezeltek, mégis a protectio gyanuja hozzá fér. Így a hiba nem az igazságügyminiszter urban, hanem a rendszerben van; én tehát nem a miniszter ur ellen szólok, midőn a kinevezési rendszert némileg korlátozni akarnám. (Helyeslés balfelől.)

Ezt pedig úgy vélném megállapítani, nehogy valaki megirigyelje tölém, kijelentem nyíltan, hogy ez tulajdonképen nem saját eszmém, hanem francia eszme, azon tranziák eszméje, a kik hosszas tapasztalás után jöttek arra, hogy a korlátlan miniszteri kinevezés úgy a mint eddig gyakoroltatott, nem hagyható meg, úgy vélném, mondom, módosítani, hogy kinevezéseknél a protectio-nak még csak gyanuja is mellőztessék. E czélból óhajtanám, hogy minden törvényeségek mellett alkalmaztassék egy szakfériakból alakult kijelölő bizottság bírák, ügyvédek, közjegyzők, ügyészek és a hol van, egyetem avagy jogakadémiai, jogtanárokból; ezen bizottság lenne aztán hivatva kijelölni az egyes üresedésben levő állásokra az alkalmas egyéneket.

Csak a szakfériák ítélhetnék meg azt, hogy melyik pályázó egyen lenne alkalmas tudományos képzettség s jelleménél valamely bírói szék elfoglalására. Meglehet, eszmém nem találandó általános helyeslésre, de kötelességem kijelenteni, hogy én a felsőbb bíróságoknál azon eljárást, hogy ott tisztán csak az alsóbb bíróságoknál szolgált egyének alkalmaztassanak, nem tartom helyesnek, nem tartom pedig azért, mert a bíráknak nincs idejük a tudomány haladását is figyelemmel kísérni, annyira el lévén foglalva hivatalos kötelességük teljesítésével, hogy a tudomány haladását figyelemmel kísérni nincs idejük.

Én tehát a felső bíróságokhoz nemcsak alsó bírákat, hanem hosszabb gyakorlattal bíró tudományosan képzett ügyvédeket, közjegyzőket, ügyészeket és itt-ott a tudományal foglalkozó jogtanárokat is neveznék ki azért, mert az utóbbiak a tudomány színvonalán állván: a gyakorlati ismerethez elméleti képzettséget vinnének a felsőbb bíróságokhoz, azokat mintegy felfrissítenék. — Azonban, t. ház, a legjobban szervezett bíróság is egymaga nem képes megfelelni azon sokoldalú feladatnak, melyre az igazságszolgáltatás az állami életben hivatva van.

Ehhez szükségesek még a rendszeres tétéles törvények. Sokan felemlítették már, az igen t. igazságügyminiszter ur is elismerte és felemlítette ma, hogy a legelső és talán legsürgősebb teendő e téren a polgári törvénykönyv megalkotása lenne. Horászky

Nándor t. képviselőtársam kissé talán nagyon hosszún tartja az időt, a mely alatt ezen polgári törvénykönyv elkészül. A magam részéről is kijelentem, hogy ezen műszerkesztése körül eljárás egy kissé lassúnak találok, s alaposnak találok azon észrevételt, hogy ma már a nem a levegőből kell meríteni egy törvénykönyv alkotásához az anyagot, hanem azon kitűnő törvénykönyvekből, melyek rendelkezésükre állanak és a melyeknek a tudomány által igazolt elveit csak hazai viszonyainkra kell alkalmazni. Olyan magyar magánjogot, mely mellőzhető a tudományt, mellőzhető más államok törvénykönyveinek megállapított elveit, olyan magyar magánjogot képzelni sem lehet. (Helyeslés.)

Szükséges a polgári törvénykönyv megalkotása először azért, mert sorban állapíthatjuk meg a családi jogot és a családi joggal együtt a házassági jogot is, miáltal eljuttatjuk annak a tömörkedéssel, a törvényességnek, a rendeltetésnek, melyek ma a társadalomban az erkölcsök megromlásának is egyik okát képezik, hogy a vadházasságok terjednek, ennek is ez az oka, mert egyöntetű házassági törvényünk nincs. Egyik házassági válóper a szentszéki által, másik az állami bíróság által ítéltetik el és a szentszékek nem respectálják az állami bíróságok ítéleteit.

Ennek az állapotnak, t. ház, csakugyan véget lehet vetni, ha a polgári törvénykönyvet elkészítjük és abban az állam minden polgárát kötelező házassági törvényt megalkotjuk, még pedig megalkotjuk úgy, hogy mind az összedadás, mind az elválás tekintetében a polgárookra nézve egyenlően rendelkezék.

Sürgősnek látom a polgári törvénykönyv elkészítését azért is, mert bizonyos földterületen élő nagy családokat, nemzetiségeket és nemzeteket semmiesem fűz anyira össze, mint a polgári és büntető törvények ugyanazonossága.

Nagy hibát követünk el, midőn 1868-ban a 30. t. cz.-ben a horvátokat kibocsátottuk a magyar törvények uralma alól. Itt van a példa, hogy mire vezetett ez. Vezetett a magyar államtól való elszakadás vágyára és ezen elszakadás folyton pengetésére.

Nekünk tehát nem szabad tűrnünk, hogy Magyarország különböző területein különböző törvények legyenek érvényben. Egyik helyen pl. az osztrák polg. törvénykönyv, másik helyen pedig a magyar magánjog, egy harmadik helyen viszont a már eldobott büntető eljárás legyen érvényben. Ezt tűrnünk tovább nem szabad, (Helyeslés a jobb oldalon) ha a haza jólétét, ennek egységességét kockáztatni nem akarjuk.

De óhajtom a magyar magánjognak mielőbbi megalkotását már azért is, mert mindaddig, míg az új polgári törvénykönyv meg nem alkotatik, üres phrasis marad az, hogy Magyarország társadalmát a törvény előtti jogegyenlőség alapján áll. Csak egy pillantást kell vetni törvénykezésükre, azonnal látni fogjuk, hogy bizony különbség van nálunk meg ma is a nemes és nem nemes közt. Különbség van pedig a hitbér, özvegyi jog és a közszerzeményi jogra nézve is, mert hitbizományt csak nemes ember állíthat fel ma is, míg nem nemes nem állíthat fel.

Tisztelt ház! Az egyöntetű és a jogegyenlőséget proclamáló magánjogi törvénykönyv hiányának tulajdoníthatjuk, azt a va-

lóban retrograd szellemet, mely társadalmunkban különösen 1848 után s az utóbbi években jelentkezik. Azt hiszem, hogy e tárgyak példákát sem kell idéznem. Tapasztalhatjuk mindannyian, hogy miképp buvna elő a régiesség lomtarából a nemesi előnevek, a praedicatiumok. Nem tagadhatjuk senki, hogy mennyire szaporodik ma a társadalomnak azon száma, akik új nemességért folyamodnak és magukat meg akarják nemesíteni. (Ugy van! a baloldalon.)

Mi, t. ház! kik élő tanúk voltunk 1848-ban annak a fenkölt, nemes lelkű emelkedésnek, a melylyel a nemesség akkor a nép méltóit magához emelte, ma valóban bámulattal szemléljük a társadalom azon visszaesését, melyben annyira szaporodik azok száma, kik a törvény előtti egyenlőség alapjáról visszaakarnak menni a kaszt rendszerre; vagy a társadalmat feltagolni akarják. A nép millióiból nagyon sokan kívánnak üres címmel kiemelkedni, ez mindenestre visszaesést jelez.

Ennek hathatósabb gyógyszerre aligha lesz más, miutha mielőbb a jogegyenlőség alapján megalkotjuk polgári törvénykönyvünket. (Helyeslés a jobb oldalon.)

A második sürgős és fontos teendőül a büntető eljárás megalkotása mutatkozik. Horánszki Nándor képviselőtársam éppen ma jelezte, mennyire vissza állapot az, hogy p. o. vizsgálati fogság nincsen határozott törvény által szabályozva Magyarországon, vagyis nincsenek preciszozva azon esetek, a melyekben valakit vizsgálati fogságba lehet tenni.

Erre nézve azt válaszolom t. képviselőtársamnak: hogy ez igaz, de mutasson fel egész Európában tételese törvényt, a melyben akként volna preciszozva az egyes esetek, melyekben vizsgálati fogságba helyezhető eseteket akként preciszozta volna, hogy abban a bírói belátásnak nagyon tág latitudo-ot ne engedett volna. Ruganyos kifejezéssel fogalmazták mindenütt e törvényt és azt hiszem, ha megállapítjuk is a törvényben az eseteket, mindig ruganyos és magyarázható lesz az. A főbiztosítók ez esetekben a tudományosan képzett és jellemes bíró. Elismerem, hogy a törvényhozásnak nincs nehezebb feladata, mint jó büntető eljárást alkotni.

Mert it két érdeket kel a törvényhozónak védelmezni: először a társadalmi érdeket, mely azt kívánja, hogy az igazság megvalósítsa és a törvényszegések megtoroltságának, és másodszor a vádlott érdekét, mely szintén társadalmi érdek, és azt követeli, hogy a vádlott érdekében a polgári jogok biztosíthatóak. Nincs is hatalmasabb óra az egyéni és polgári jogoknak, mint a jó büntető eljárás és igazsága van a nagy német tudós Gneistnak, midőn azt mondja, hogy az alkotmányjoggal a büntető eljárás annyira szoros kapcsolatban van, hogy valamely nemzet büntető eljárásában meglehet ismerni annak alkotmányi gondolatait is.

Szabadjon röviden feleltem azt is, hogy e házban sokszor megtámadták új büntető törvényünket. Az igen t. miniszter ur nagyon szépen válaszolt ma e kérdésre. Csatlakozom nézetéhez és csupán csak azt fejezem ki, hogy sajnálom, hogy azok, a kik megtámadták, nem specificálják azon részeket, a melyek szerintök a modern állam követelményeinek vagy viszonyainak meg nem felelnek, mert kész volnék rá válaszolni. De így egyáltalán

nem tudom, melyik rész az, mely kifogás alá esik.

Legtöbbnyire azt hallottam, hogy a csalásra igen enyhe büntetést szab a törvény, ellenben a politikai bűntettekre szigorú büntetést rendel. Ez igaz, abban a tekintetben, hogy a politikaiakra súlyos büntetést szab, de ugyanazt teszi a csalásra is. A törvényhozónak nemcsak az alanyi momentumokat, hanem a tárgyi momentumokat is figyelembe kell venni. Meglehet, hogy a politikai bűntettelt elkövetőjét sokszor még némi dicsőre is övedzi és semmiesetre sem oly mocskos jellemű mint a csaló. Ha csak az alanyi momentumokat kellene tekintetbe venni, csakugyan mocskosabb büntetést a csalás. mint az államellenes bűntett. De a tárgyiakat is figyelembe kell venni a törvényhozónak és bírónak.

Büntető törvénykönyvünk figyelembe is vette, mert az állami bűntettekre súlyosabb büntetést szabott. Miért? Azért, mert az állami bűntettekben összeség létele van veszélyeztetve, a család bűntettében pedig csak a megcsalt magányos jóléte. Jól tudhatja mindenki, hogy mikor a törvény még javaslat volt, egyike voltam azoknak, kik a sajtó után szigorúan bírálták az akkor még csak törvényjavaslatot. Akkor is azt mondtam, ma is azt mondom, hogy az nem minden részben tökéletes; de nagyban és egészen bent áll, hol Európa bármely államának büntető törvénykönyve. (Ellenmondás a baloldalon.)

Tessék felmutatni, megadom magamat. De szakemberek előtt ki fogom mutatni és azok bizonyítani fogják, hogy ott áll, mint Európa bármely államának büntető törvénykönyve. A mi büntető eljárásunkat illeti. t. ház, Szalay László azt mondtotta, hogy az inkább ösztönzerű expedienek összessége, mint eleve megállapított elvek eredménye. Igaz volt ez akkor is, mikor Szalay László mondtotta, és ma is elmondhatja az igazságügyi miniszter ur is, mert ma is igaz. Eljárási szabályaink nem egyebek, mint ösztönzerű expedienek összessége.

Tovább tehát ezen állapotot nem tűrhetjük. Nekünk eljárási törvényeinket meg kell alkotnunk. Vitás köztünk csak az lehet, hogy a modern európai alkotmányos államok büntető eljárásában lefektetett elvre alapított büntető eljárásunkat, vagy a polgári elemet mellőzve, egyenesen a végrehajtó hatalom által kinevezett bíróságok kezébe adjuk az eljárást és ítélőhatalmat? Öszintén bevallom, t. ház, hogy én ezen rendszerek előnyeiről és hátrányairól ezuttal itt szólni nem akarok. Majd mikor napirendre jön, s ha itt leszek, hozzá fogok szólni. Ha napirendre jön, dönteni fog a kormány és a t. ház bölcsesége, hogy Magyarországon melyik rendszert akarja életbe léptetni.

En t. ház részéről kijelentem, hogy 21 esztendőig jogtanári cathedramon, valamint az irodalomban is mindig azon nézet mellett voltam, hogy valamely országban az egyéni és polgári jogokat legjobban az esküdtzéki rendszerre alapított eljárás képes biztosítani (Helyeslés a bal és szélsőbaloldali némely padjain.) Kijelentem, hogy egyéni nézetem szerint én az esküdtzéki rendszerre alapított büntető eljárást helyeslem. (Helyeslés a szélsőbal-némely padjain.) Nem argumentálok mellette t. ház. Hivatkozom azon tényre, hogy egész Európában mindennit, a

hol alkotmány van, de ott is, a hol alkotmány nincs, az esküdtzéki intézmény be van hozva.

Be van hozva a velünk egy monarchiát képező Ausztriában, be van hozva az abszolút kormány alatt álló Oroszországban, be van hozva 1864 óta Romániában. A közgazdasági miniszter ur a közgazdasági tárca vitatása alkalmával azt mondta, hogy ha nem vigyázunk magunkra a gazdaság terén, kelet népei el fognak bennünket hagyni. Szerintem az igazságügyi miniszter ur is ezt mondhatná. Ha nem vigyázunk a törvényalkotások és a törvénykezési szabályok megalkotása terén, kelet népei meg fognak előzni. Mert Románia már 1864-ben behozta az esküdtzéket. (Helyeslés jobboldalon.)

Folytonosan azt halljuk hangoztatni, hogy nekünk magyaroknak keleti misszióknak van, hogy az misszióknak, miszerint kulturát és szabád intézményeket a nyugatról a keletre átszállítsuk. És ha azok is megelőznek bennünket minden terén; akkor misszióknak nem lesz tárgya. Arra kell tehát törekednünk, hogy maunkat a kelet felszabadult népei által is megelőztetni ne engedjük. Jól tudom t. ház, hogy igen népszerűtlen eszmét pengetek most, Magyarországon ma az esküdtzéket iránt nincs az a lelkesedés, (Ellenmondás a szélsőbalon.) mint volt az 1843-iki országgyűlésen, a mely volt 1869-ben midőn itt a törvényjavaslat tárgyalásakor, Deák Ferenc azt mondta, hogy Magyarországon jövőben a büntető eljárásba az esküdtzéket kell behozni.

Az akkori igazságügyi miniszter Horvát Boldizsár e nézethez csatlakozott, és kijelentette, hogy Magyarországon az állami bíróságokat a büntető eljárásban az esküdtzékek fogják kiegészíteni. De hát kérhetné tőle valaki, hogy mi az oka e lelkesedés hiányának? oka az hogy mostanában esküdtzésekünk, fődalom, számtalan indokolatlan felmentő verdicot mondtak ki. Valóban a rend minden barátja csak sajnálhatja, hogy esküdtzésekünk indokolatlanul is felmentő ítéleteket mondanak, de nincsenek esküdtzünk mentő okok hiányában.

Ilyen meantségül hozható fel az, hogy 1848-ban nem a közönséges bűntettek, melyekhez a polgárok jobban értenek, hozott az esküdtzések, hanem a complicáltabb, nagyobb felfogást igénylő sajtótörvények elbírálására hozattak be az esküdtzések. Másrészt esküdtzeink az exceptio veritatisról nem bírnak tiszta fogalommal. Esküdtzeink ha valamikor bebizonyítva látták azt, hogy a vád igaz, mindig felmentették a vádlottat, holott az igazat nem szabad mindig és sértő alakban megmondani, tehát kötelességük lett volna az ily sértőt is elmarasztalni.

Hiba továbbá az, hogy az igazságügyi kormányunk egy nem az angol, hanem a francia eljárásra alapított esküdtzéki eljárást hozott be hazánkban, amelyben külön tétetik fel a ténykérdés és külön a bűnösség kérdése (Halljuk!) Esküdtzésekünk a bíróság felteszi a ténykérdést, hogy rágalom fog laltatik-e az incriminált cikkben? Az esküdttek azt felelik: igen; felteszik továbbá, hogy a vádlott irta-e az incriminált cikket? az esküdttek rá mondják: igen; tehát rágalomban vétkes-e, bűnös-e a vádlott, igen gyakran erre azt felelik: „nem”.

T. ház! Itt van a hiba a kérdés feltevélen, mert az újabb büntető eljárások, nevezetesen az angol eljárás szerint nem szá-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

HOLTOMIGLAN.

Regény.
Írta: *Vértési Arnold.*
(Folytatás.)

A törvényszék előtt a gyűrűt sajátjának ismerte el. Evekkel ez előtt vette meg éppen itt e városban. Utóbbi időben sanyaru helyzetben lévén, eladta azt; pénzre volt szüksége. A vevő nevé hiába kérdezték tőle, nem tudja, ő nem kérdezte, akkor csak arra volt neki gondja, hogy pár forintot kapjon; mikor az ember bujdosik és éheznek, nem igen szeret sokat beszélgetni s nem nagyon kérdezősködi a vevőnek neve és lakóhelye felől.

A törvényszék tagjai belátták ezt és nem mondhattak semmit ellene. Kérdezték, nem emlékezik-e Halmay a vevő arcára vagy természetére? Halmay egy pillanatig gondolkodni látszott, aztán viszonáz: közép magasságu vagy talán annál magasabb volt, fekete haja s fekete bujdosó volt.

A törvényszék egyik tagja, ki ez ügyet régebben kiváló figyelemmel kísérte, azonnal a rejtélyes Kertész Frigyesre gondolt és közbe szolt:

— Nem hosszú göndör haja volt?
— De igen, — viszonáz Halmay.
— Szakála pedig az áll közepén kibotrólván?

Igen, éppen úgy, — szolt Halmay.

Nos tehát fölaltálák ismét egy nyomát ama rejtélyes embernek, ki Kertész Frigyes név alatt jelent meg, s aztán egyszerre eltűnt A törvényszéki tag, kit különösen érdekelt az eltűnt rejtélyes ember s ki anyit német crimináli novellát olvasott, hogy a józan magyar táblabíró fejét egészen megzavarták, még tovább kérdezősködött. Rögeszméje volt, hogy neki ezt a Kertész Frigyesét föl kell fedezni.

Halmay nem tudott neki kérdezősködéseire tovább utasítást adni.

Mialatt a criminal novellák buzgó olvasója nagy érdekléssel kérdezősködött a rejtélyes férfi hosszú, göndör fekete haja felől, egy másik hivataltársa úgy vette észre, mintha Halmay ajkán elfojtott guymosoly lebbent volna át. E körülmény felébresztette a törvényszéki bíró gyűrűjét. Iszákot újra beidéztek a megyeházára. Szembesítették Halmayval, mint Halmay nagyon buszusan vett mint megbántást. Iszák nem emlékezett, hogy valaha látta volna ezt az urat; a kitől ő zálogba kapta a gyűrűt az más kinézésű ur volt.

A tószegi malomból is behívták a tanukat; sajátkép nem tudni miért, miután egyebet úgy sem mondhattak a gyűrűt illetőleg mint amit már más izben mondtak. A molnár leány nem jött el, betegeskedése akadályozta abban, a legények eljőttek Ugyanazt vallották mit a multkor: nekik úgy látszik, mintha e gyűrű hasonlítana ahhoz, melyet a tószegi molnár az újján hordott de egész határozottan nem merik rá mondani, hogy csakugyan ez volt az a gyűrű; hogy hol és ki től vette a molnár mester, azt sem tudják megmondani.

A törvényszék még csak az iránt intézett kérdést Halmayhoz, mikor adta el a gyűrűt, össze volt e az így karczolván, már akkor, mikor ő eladta. Mindkét kérdésre kielégítő feleletet adott. A gyűrűt még 1850-ben nyáron eladta, s akkor, mikor ő eladta, nem volt még összekarczolván, s a két betű is a cimert tisztán látható rajta

XV.

A láthatatlan kéz.

Még nem valék értesítve a törvényszéki tárgyalás mikénti lefolyásáról, midőn levelet kaptam az öreg molnárlegénytől a tószegi malomból. A jó ember egész megütközéssel írta, hogy megtudta már most, hogyan hívják azon embert, ki Julcsát négy év óta bítegeti amitja. Halmay István a neve. Meg-

ismerte őt a törvényszék előtt. Nem felede el arcvonásait, megismerte őt, hiszen még egy pár jó ököcsapással még adós neki. Hanem még nagyobb megütközéssel teve hozzá, hogy csodálatos, miszerint ezzel az emberrel éppen a tószegi rablógyilkosság dolgában kellett találkoznia

Elbeszélte aztán levelében a peocstnyomógyűrű történetét. Ő nem tudja, mit gondoljon. A gyűrű egész olyan, mint a milyet a meggyilkolt molnár mester hordott, hanem hát a tanuk azt valják, esküvel is erősítik, hogy e gyűrű a Halmayé volt; ez a Halmay pedig csak mult évi Septemberben adta el a gyűrűt. Nos, ő nem kételkedik abban, hogy ez a Halmay képes hazudni; hiszen a ki annyit hazudott annak a szegény lánynak, hazudhatik az egyéb dolgokban is.

Végül tanácsot kér tőlem, hogy mit tegyen.

Ez volt a levél tartalma, melyet a becsületes ember jó vastag és négszögös betűkkel írt.

A fölfedezés új nem volt rám nézve; ezt vártam; nem lephetet tehát meg, hanem fontos volt annyiban mégis hogy a homály, mely Halmayt körülvette oszlani kezdett. Nem akartam siettetni a rejtélyek fölleplezését, míg a válóper befejezve nincs nem feletem el ígéreteimet, melyet a vén molnárlegénynek adtam, de egyelőre nem segíthettem Julcsán. Valjon mit tehettem volna érdekében?

Csak annyit válaszoltam a jó embernek, tartson egyelőre titokban mindent s ha valamiről értesül, írjon ismét nekem.

Pár nap multva aztán ismét levelet kaptam tőle. Arról tudósított, hogy Halmay látogatást tett a malomban. Ez sem jött váratlanul, erre is készen voltam, azt előre gondoltam, hogy el nem mulasztja fölkeresni a szép molnárleányt. Halmay nem nagyon válogatott a nőkben: voltak neki ismeretiségi, nem szépek, nem kellemetesekek és semmi által ki nem tűnök ha csak nem

bad a ténykedését ismét kétségbe hozta, megjelölve leltalanságát a tény ismervének fel a kértételek oly seregessékké váltak.

De hiba rószágok soha hiú körülménak-e fenn eszére? és e enyhítő körülettől, hogy a tetést fogják, hogy nem bí feltenni az e kérdéseket is csak igazságt dictek, mint nál létrejötték. Nekem hogy ha az esküdtzéseknek számítás alá élete, 10 év bűnszolgálat szeptekkel me ember.

Ime elöket, melyeketi nem ebből részletes rászantani, (Hé ki röviden, gálatás néli is képzeltető dag termőföld gazdák keze tanítéteze, a mind ezzel semmi más igazságszolg a társadalom kiegyenlítő)

Elismeré költ az iskolteni börtönő hatást, mely világsodás nra iskoláz mrad előtt dynamit met toztatnak ta kolázott em emberek az törvényellen más eszköz,

Mivel foylatni fog sát, mind a vnykönyvek menylem, f fogja, melye test általán jobbfelel. De

— A tőkön változ volt. Három nál örvende meg mutatta óhajtott ren egy alkalom olvasások m ár Barna fiatal orvo futtatását, adnak az eg felolvasását Hasonlóan Bálint hang Fu t ó Zolt jező hangny maradt a f Sinka Sándó mai konyha ven kimerít a közönség selt halgaltott tartó taps

— Uj tal lemondás Tegze Inre orvosi állor Pallay Mik működését. tását bizony mert a kerü rdhatatlan benne.

— A o termében 18 d. u. 3 órak folyó ügyek — Mi és ismerőső végtiszessé lenni szives és családun Kóbor Kor

— Sz tonosan nag re. Ma nyol le. Egytel sőt igen so

ott is, a hol alkotásai intézmény beva...

ink egy monarchiát an hozva az abo...

ljuk hangoztatni, k keleti missiókn...

mmiszter Horvát akozott, és kije...

ató fel az, hogy s büntetésekre, m...

gy az igazságügyi angol, hanem a...

ba a kérdés felté...

mit ő szeretett, volt s a mámor...

újra. Sokkal ke...

malomba, most...

erősök vagyunk!

llni, mikor azért...

bad a ténykedést külön és a bűnösség k...

De hiba az is eljárásunkban, hogy a b...

Nekem hitem és meggyőződésem az, hogy ha az angol eljárást hozzuk be...

Ime előadtam ama legsürgősebb teendőket, melyeket nézetem szerint tovább halasz...

Elismerem, hogy a mely állam sokat költ az iskolákra, annak kevesebbet kell köl...

Mivel azt reményltem, hogy kormányunk folytatni fogja hazánk megkezdett átalakít...

Napi hírek

A debr. felolvasó körnek csütörtökön változatos és valóban élvezetes estélye volt. Három felolvasás is tartott, a mi an...

Uj kerületi orvos. A Kőműves Antal lemondásával (s nem mint tévesen irtuk Dr. Tege Imre) üresedésbe jött első kerületi...

A debr. ref. egyház tanács-termében 1885-ik évi február hó 2-ik napján d. u. 3 órakor gazdasági ülés tartatik Tárgy: folyó ügyek

Mindazon tisztelt rokonok, barátok és ismerősök, kik néhai Kőbor Boldizsár végtisztesség tételén folyó hó 29-én megje...

Színház. Az ember tragédiája folytonosan nagy vonzerőt gyakorol a közönségre. Ma nyolc nap alatt hatodszor kerül szí...

juthattak jegyhez. Ez a körülmény arra indította az igazgatót, hogy a remekművet kedden ismét bérlet szünetben rendes hely...

A főiskola köréből. Az 1884/5-dik iskolai félév az akadémiai tanfolyamokon ma végződött be, az utolsó párbeszédi vizsgák ma tétvé...

Jutalomjáték. A szintársulat egyik méltán kedvelt tagjainak Horváth Arnold tenoristának lesz hétfő jutalomjátéka. Offenbach egy régnem adott szép és bohókás operetteje „A szép Heléna” kerül szí...

Az új szabályrendeleteket, melyek az új partörvények értelmében városunk helyi viszonyaihoz való alkalmazkodással alkotottak, és melyek a kereskedő és iparos osztályt közelebből érdeklík, — tegnap a folytatódó közgyűlés részleteiben is letárgyalta. Az egyes pontozatok ellen csak lényegtelen kifogások tétettek. A módosítás után közgyűlési határozattal megerősített szabályrendeletek újból kifognak nyomtatni, és a közönség között ki...

A debr. kereskedő testület által saját házalapja javára f. évi február 28-án „Bika” szálloda dísztermében tartandó tombolaestélyt rendező bizottság Szepessy Antal ur elnökelete alatt e hó 27. ülést tartott, melyen a következő megállapodások történtek: 1. A nagybizottságba a helybeli kereskedő ifjuság önképző egyesületének tagjai közül bevásztattak: Donogán István, Molnár Ferenc, Venger Lajos, Lusztig Béla, Baltig Géza, Páli István, Harsányi Gábor, Engesszer József urak. 2. A tombola-alapgyűjtő bizottságba a lekötő Zádor Lajos ur helyére Szabó Kálmán ur; s így a bizottság névszerint: Kardos László, Szabó Kálmán és Erber Vilmos urak már legközelebb megkezdik a gyűjtést a kereskedő testület tagjainál és barátainál azon reményben, hogy a nemes czél iránti tekintetből ez alkalommal annyi jóakarattal és áldozatkészséggel találkoznak, minőt a rendező kereskedő testület két évvel ezelőtt örömmel tapasztalt. 3. A „Bika” szálloda dísztermében levő páholyok is rendelkezésre állanak. Egy páholy ára 2 frt, azonban a páholyok közönsége személyjegyet is váltani tartozik. Előjegyezhetni páholyokra Szepessy és Kerekes urak díszműkereskedésében. 4. Hogy a tombola menetet a páholyokban ülő közönség is figyelemmel kísérhesse, a kihzott számok állandó jelző táblákon szemléltethetők lesznek; s a páholyok mentén a rendezőség tagjai intézkednek, hogy a nyerő tombalajegyeket átvegyék s a nyereménytárgyakat a nyerő feleknek akadály nélkül kiszolgáltassák. 5. Az egyes bizottságok tagjai megkülönböztető jelvényekkel lesznek ellátva; a hölgyeknek pedig virágcsokrokkal kedveskedik a rendezőség.

Tornaegylet. Deliberatum, hogy a debr. tornaegylet február 22-kén nagy versenygyaloglással illetőleg versenykoszissal összekötött ünnepélyt rendez. Célpont a Korona szálloda táncszíne, indító a veres torony, mikor mutatója a VIII ik numero-ra felkuszott. — Tét 1 frt, sem bánat, sem bánatpénz nincsen. A program táncrendek alakjában osztatik szét a nagy szabad gyakorlatok alkalmával, melyek csárdás, polka, francia, négyes mazur stb. lépésekkel folynak le, versenyzőknek — tekintetbe véve, hogy a versenybírák városunk és a vidék szépei, és pedig nagy számmal lesznek — a napba-nézés, szem-káprázás és fejszédülés elkerülése szempontjából nem ajánlatik. Figyelmebe ajánljuk a nagy közönségnek a kedélyes mulatságok, mert úgy az egészséges mint a beteg lábra nézve nincs ennél jobb nyújtó; itt a fesztelen jökedvben nem lesz korlát és a mint az előjelekből ítéhetünk, derék tornászaink ez alkalommal sem fognak bakot löni. — (Ifj. K. J.)

Magyar Kálmán a helybeli közkeveltségnek örvendő népzeneke vezetőinek egyike egy új csárdás szerzett „Gárdás” cím alatt, mely a ma este megtartandó gazdász bál alkalmával fog először bemutatni. Volt alkalmunk ez új zene-termékben lapozgatni, és hisszük, hogy az ügyes rythmikája, mint dallamosságánál fogva úpszerűsége fog vergődni.

Czigány bál. A „Magyar testvérek” zenekara a jövő február hó 15-én nagy czigány bált rendez, melyre a meghívók legközelebb szétküldetnek. — Elvesztet. Vásár hétfőjén délután, egy hegyesre vágott fülű, kurta farku, kis fekete nőstény ratler kutya Fidi névre hallgat, eltévedt, a szives megtaláló, ki azt nagy-uj-utczán 1709 sz. alatt kézbesíti, vagy bármelyik kerületi kapitányságnál leteszi, avagy annak nyomára igazít — 10 az tiz frt jutalomban részesül.

Számadás a nőegyleti calicot bálról.

Bevételek.

Bélepti személyjegy elkelt 239 db. 2 ftjával 478 frt. Páholyjegy elkelt 19 drb. 4 ftjával 76 frt. Felülfizetésekből egy drb. 10 frankos magyar arany és bankjegyekben 65 frt. A czukrásztól a bálésten 135 frt 31 kr. A czukrásztól a bál után 30 frt 20 kr. Fehér Hermantól a gáz-gyár számlájára 31 frt 44 kr. Összes bevétel 815 frt 95 kr.

Kiadások.

Engedély, bélyeg és rendőr díjakért 10 frt. Két krajczáros levélbélyegéért 7 forint 34 kr. A „Bika” szálloda terméért Fehér Hermannak 200 frt. Magyarai testvérek zenekarának 20 frt. A czukrászda díszítéseért és edényekért 13 frt 10 kr. Szivarok, torták, czukedlik, esemégék és fagyaltért 112 frt 79 kr. A légszesz-gyárnak világításért 20 frt 96 kr. Kisebb szolgálatok díjazásáért 5 frt 60 kr. A városi nyomdának 34 frt 60 kr. Összesen kiadás 424 forint 39 krajczár. — Bevételi többlet vagyis tiszta nyereség egy darab 10 francos magyar arany és 391 frt 56 krajczár.

Ezen alkalommal felülfizettek:

Idősb b. báró Vay Miklós 10 frt, özvegy Kaeskovics Ivánné 10 frt, Holländer Gyuláné 5 frt, Lewkovits Arthur 3 frt. Komlóssy Thurzó Róza 2 frt, Dr. Popper Alajosné 1 frt, Schwartz M. Benő 2 frt, Dalári Eduárd 4 frt. Fodor és Gebauer 2 frt, Dr. Csikos Sándor 1 frt, Szepessy Gusztáv 2 frt, Steinfeld Antal 5 frt, özv. Hegyi Mihályné 5 frt, Dr. Varga Géza 5 frt, Kellner Dávidné 3 frt, Konti Lajos 1 frt, Koszorus Lajos 1 drb. 10 frankos magyar aranyat, Nagy Mórné Farkas Viola 4 frt.

Ugyanezen alkalomra a következő adományok folytak be:

Szabó Lajosné egy tortát, egy tál indus fánkót és egy kosár szép almát, Fráter Imréné két krémet, Joó Istvánné egy tortát, Szabó Kálmánné egy tortát, Csanak Józsefné két tortát, Paksy Imréné egy tortát, V. Szabó Jánosné egy tortát, Sesztina Lajosné két krémet, két tortát, 25 indus fánkót, 15 diós fánkót, 100 gesztenye pirít és egy csomag piskótát; Geresi Kálmánné egy tál pogácsát, Oszterlamm Ernőné 1 tál puszedlit, Tóth Antalné egy tortát, Schelle Ferenzné egy tortát, Csiffi Katalin 30 gesztenye pirét, Komlóssy Imréné egy tortát; Kaszanyiczky Endréné 40 indus fánkót, Gerzon Ödönné egy tál pogácsát és egy kosár szöllőt.

Ime a fentebbi adatokban van szerencsém a jótékony nőegylet által tartott bálról való számadásomat városunk nagyérdemű közönsége elé terjeszteni. Azt hiszem, hogy ebben az évben, mely mint látszik, a bálokra nem valami kedvező, a mi mulatságunkat anyagi tekintetben is sikerültnek lehet mondanom. Mindenesetre meleg köszönettel tartozunk az eredményért általában ugyanezen bálban részt vett egész közönségnek, de különösen a felülfizetőknél, az adományozóknál, a gázgyár tekintetes Igazgatóságának, a helyi lapok mélyen tisztelt szerkesztőinek, kiknek valamint e bált rendezett hölgyeknek és uraknak nemes buzgósa, új eszközt nyújtott a jótékony nőegyletnek arra, hogy áldásos munkáját még nagyobb erélyvel folytathassa. Debreczen, 1885. január 31.

Márton László. nőegyleti pénztárnok.

Harcz révén a győzelemhez! Daczára a sok gyalomszűz és a valóságos horgony Pain-Expeller ma még a legelterjedtebb és legkedveltebb háziszor, ezek tudják saját tapasztalatuk folytán, hogy csusz és közszerény ellen jobb szer nem létezik, mint a valódi Pain-Expeller. Ezért joggal tanácsoljuk annak megpróbálását. Ár 40 és 70 kr. Készletben a legtöbb gyógyszerárban. Richter F. és tá., Bécs. — Főraktár Prágában az „arany oroszán” gyógyszerárban, Niklasplatz 7. No. 303.

Legujabb.

(„Debr. Ellenőr” eredeti távirata.) BUDAPEST, jan. 31. A hírlapok országgyűlési tudósítói a „Concordia” hírlapíró-egylethez Bécsbe üdvözlő táviratot intéztek a hírlapírók öntudatos eljárásáért, a képviselőházi ügyben.

(A bécsi képviselő elnök ugyanis Schönener felhívására kijelentette, hogy intézkedni fog, hogy a hírlapírók a folyásokon ne tartózkodhassanak, mire az összes hírlapok kijelentették, hogy ha 24 évi szokás korlátokat többé semmitte képviselőházi tudósítást nem közölnek. A tegnapi ülésen a hírlapírók már nem voltak jelen.)

BUDAPEST, jan. 31. A képviselőházban a honvédelmi miniszter kifejté, hogy a szállításkor a honvédség részére a magyar ipar még magasa b á r a k n á l i s e l ő n y b e n r é s z e s ü l.

Felül szerkesztő és kiadó laplajtájonos Vértési Arnold. Főmunkatársa: Karczag Vilmos.

Nyilt-tér.

Felhívás.

A debreczeni czukorgyár részvénytársulat részvényesei által 1885. évi január 18-án tartott rendkívüli közgyűlésen a társulat feloszlása elhatározatán, a feloszlásban lévő társaság hitelezői követeléseiknek ezen felhívás harmadszori közzétételétől számítandó ható alatti érvényesítésére az 1875. XXXVII. t. cz. 202. §-ához képest tisztelettel felhívtnak. Debreczen, 1885. január 23.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Dr. Kerekes L.

orvosudor.

rendel naponta d. e. 8 órától 10-ig d. u. 2 órától 4-ig.

NAGYCSÓPÓ-UTCA 315. SZ. 2. (Hécei-Szabó-féle házban.)

Különösen, gyermekek és női bajokban, fül-, gége- és idegbántalmakban szenvedőknek ajánlja gyógykezelését.

Szegényeknek ingyen.

Árverési hirdetés.

A Silberman Joachim hagyatéka csődöröm-géhez leárolt eczetgyár, a gyári helyiségnek 1885 évi Pünkösdig terjedő használati jogával együtt illetve a gyári felszerelés, hordókban levő eczetkészlet, szóval az összes gyári ingóság a csőd-választmányi határozata folytán az 1885. évi február 3-án d. u. 3 órakor kezdődő nyilvános árverésen el fog adatni.

Az árverés a hatvan-utczai 1448 számú háznál fog eszközöltetni, mire a venni szándékok meghivatnak.

Debreczen 1885. január 31-én.

Sorger József Dr. Ozory István kik. vál. tag. tömeggondnok.

Kiadó lakások,

nagy üzlethelyiség.

Czegléd-utca elején több szoba és mellékhelyiségek álló

emeleti lakás

kiadó,

mely nagyobb uri lakásra, hivatali, vagy egyleti helyiségekre kiválóan alkalmas.

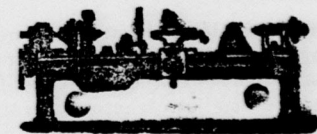
Értekezhetni szerkesztőségünkben.

Kiadó

nagy lakhelyiség.

A piac-utczai házamban lévő és jelenleg a „Gresham” életbiztosító intézet által birt elsőemeleti lakosztály — mely áll egy nagy erkélyes terem 6 szoba és hozzátartozó mellékhelyiségek-ből — 1885-ik évi pünkösdsjéől kiadó.

BIEDERMANN E.

Egyenlítő-gyalupadok,

furó-gépek, gyalugépek,

legujabb szerkezettel raktáron vannak

Reitbauer F.-nél

Bécs, II. Nordbahnstrasse 5.

Harminez év óta legjobb hírnévnek örvend

a németországi gyógyászati Ugytársulatok által megvizsgált és kifünő alkalmazhatósága végett a magas cs. kir. magyarországi volt helytartóság által engedélyezett

Köszvényvászor

köszvény, osz, (idegrángatas, keresztcsont fájás), orbáncz, mindenféle kéz és láb-göröcsök, különösen aranyér, dagadt tagok, fiézamodások és oldalmilalások ellen biztos eredménnyel, mint biztos és gyorsan gyógyító szer használandó

Dr. Hufeland, híres orvos gyógyászati műveiben következőleg nyilatkozott: Két betegség van, melyek ellen az orvosi tudomány sikertelenül látszik erős gyógyszereket feltalálni; ezen bajok: a fejköszvény, és közköszvény (padogra.) e gyógyszer most a fentebbi köszvény-vászor használata által feltaláltott. Csomagokban használati utasítással együtt 1 frt 5 kr., kétszeres hatású avult bajok ellen 2 forint 10 krajczár o. é.

Dr. BURON

parísi általános sebtapasza.

bármintű sebek, geny. kések és daganatok, fagysebek és tyukszemek ellen. — Egy tégely használati utasítással együtt 35 kr. Kapható valódi minőségben Doctor Rotschnek Emil gyógyszerésznél.

Van szerencsénk rendes vevőinket és általában a tisztelt közönséget értesíteni, hogy előnyösen ismert saját készítményű

tajt-pipák, borostyán és tajt-szivarszipkákból,

török csibukok és szárból

SZEPESY és KEREKES uraknál Debreczenben

teljesen berendezett raktárt tartunk, hol is fentérintett áruk nagy választékban jutányos áron kaphatók.

Adler Fülöp és fia,
tajt-pipa gyáros Budapesten.

Kávéház- vendéglő tulajdonosokat.

valamint a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesitem, hogy **China-ezüst, alpacca és ezüstözött ércz gyártmányaimból** Debreczen és vidékére

SZEPESY és KEREKES uraknál

Debreczenben teljes felszerelt raktárt tartok, ahol China ezüst asztali és csemege kések, villák, kanalak, tálczák, theakannák, theaüstök, kávé és tejibrikék, csemege asztal feltétek, karos és egyes gyertyatartók, cukor szelenczék, theaszűrők, serpohár tálczák, kenyér kosarak, kávé findzsák, toilette tükrök, stb. Minden nemű kiházásitási és háztartási czikkeket, saját BECSI GYÁRI ÁRAIMON kaphatók.

Levélbeni megrendelések

HERMANN J. L.

„Szepeszy és Kerekes Debreczen“ china ezüst-alpacca ércz-gyáros cs. k. udvari szállító.

Az első valódi nyálkátöltött Hoff János-féle malátakivonati csokorkák két papírban vannak.

Hoff János malátakivonati egészségi-sör
1 üveg 60 kr.

Hoff János összpontosított malátakivonat
1 üveg frt 1.12, kis üveg 70 kr.

Hoff János mell-maláta csokorkák
60, 30, 15 és 10 krajczával csakis két papírban valódi.

Hoff János maláta-egészségi csokoládéja
1/2 ko. I. frt 2.40, II. frt 1.60.
1/4 ko. I. frt 1.30, II. frt 90 kr.

Egy millió köszönetnyilvánítás

mell- és tüdőbajokból, sorvadásból, gyomor és emésztőgyengeségekből, vérszegénység és ideggyengeségekből Hoff János maláta-készítményei által meggyógyultak. Bevezetett 400 kórházban és gyógyintézetben, udvari szállító kinevezés a legfőbb Európai fejedelemtől, 27,000 elárúsító raktár a világ minden részében bizonyítják, hogy mily rendíthetetlen bizalommal vannak a betegek és gyengélkedők ez iránt.

Hoff János urnak

a maláta kivonatok feltalálójának és gyártójának, cs. k. udvari szállítója Európa legtöbb fejedelmének, stb Bécsben, I. Graben, Bräunerstrasse 8.

Sziléziából hangok.

Jägerndorf, 1879. január 28.
Sziveskedjék utánvét mellett 30 üveg kitünő Hoff János-féle maláta-egészségi-sört és 20 zacskó Hoff János-féle mell-maláta-csokorkát és Hoff János-féle maláta-csokoládét küldeni.

Tisztelettel **Bergmann Ferencz**, cs. k. tanár, Jägerndorf, Teschen, 1883. február 18.

T. cz. Kérek azonnal postautánvételt 5 ko. kitünő Hoff János-féle maláta-egészségi-cho-

Tisztelettel **Oczko Ferencz**, Teschen, Freudenthal (régibbi kelet).

T. cz. Hoff János-féle maláta-kivonati-egészségi söre valóban jóhatású. Kérek tehát ismételt-ten (megrendelés.) Tisztelettel **Hirsch József**, Orgonau, Freudenthal.

Kérek 6 üveget híres Hoff János-féle maláta-kivonataiból, melyet évekként ezelőtt használtam és igen jó hatásúak Tisztelettel **Brala**, 1884. február 20.

Miután maláta-készítményei nőnnél igen jó hatásúak, kérek miharabb ismét 25 üveg Hoff János-féle maláta-egészségi-sört és 2 font maláta-egészségi csokoládét. Czím: Pindur János, Felso-Liscna, vasútállomás Trzynietz Kassa-Oderbergi vonal.

Kohlhaupt Tivadar, Ustron.

Utánvét mellett lehető leggyorsabban kérek 12 üveg Hoff János-féle maláta-egészségi-sört és a hozzá szükséges maláta-csokorkát; nőnnék orvosilag rendelttetett, mely is neki első kísérlet után jót tett és segélyt nyújtott. Tisztelettel **Wurdenthal**, 1883. ápril 19.

Tisztelettel **Olbrich János**.

Hivatalos gyógyjelentés.

Stolp. Rokkantalháza. A Hoff János-féle maláta-kivonat dugulás, alsószervi nehézségek és melabusságnál gyögyerekek és idegnélküli személynél, melyek idegsorvadásban szenvednek és már a halálnak néznek lébe, csodátévő.

Weinschenk, királyi főorvos, Füraktó Debreczen: **Csanak József** fűszerk, továbbá **Rickl József** Zelmos, **Geréb Fülöp** és **Varga Lajos** urak. **Nyiregyháza**: **Korányi Imre** gyógy. **Eger**: **Kölnner L.** **Buzáth L.** **Irgalmasok** **gyógyszertára** **Miskolc** dr. **Szabó Gyula** gyógyszer. **Mór Károly**. **Nagyvárad**: **Heringh S.** **Mohár L.** **gyógyszer.** **Kiss S.** **Jankó Antal.** **Szathmár**: **Jakó Mihály**, továbbá az ország minden usvezetesebb **gyógyszertárában.**

60 másas kiadás. Alapítottott 1847, Bécsben és Budapesten 1861 óta.

Dr. Deák,

budapesti fogorvos.

(ezelőtt Berlinben lovag Dr. Guérard udvari fogorvos és udvari tanácsos segédorvosa) Debreczenbe téven át működését, tisztelettel jelenti, hogy mindennemű

FOG- és SZÁJBETEGSÉGET

gyökeresen kezel, odvas fogakat a legkitünőbb anyagokkal töm (plombiroz.) ugy, hogy azok hosszú éveken át használhatókká maradnak.

Készít egyes műfogakat és egész fogsorokat a legújabb amerikai légnymatu szerkezet szerint, cs. kir. kizárólagosan szabadalmazott

rugalmas szápadlással,

melyek nemcsak a be sejt arczokat kitöltik, de jó hangzásu beszédre és rágásra is tökéletesen alkalmasak.

A fogkő, vagy bármily lerakodmány által ékteleenné vált fogakat kitisztítja.

A használhatanná lett fogakat és gyökereket eltávolítja.

Rendel d. e. 9—12-ig és d. u. 2—4 óráig, **HAJDU-ház** I-ső emelet, a „Bika“ szállodával szemben.

Bejárat Nagycsapó-utca 1-ső kapu.

A legjobb

harmonikák,

és minden létező hangszeresek

Trimmel N. Jánosnál

Bécs,

VII. Kaiserstrasse 74.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve; Harmonikáknak külön árjegyzék.

Haszonbérbe kiadó.

A csapó-kert közvetlen háta megett 70 hold föld,

mely tartalmaz **SZÁNTÓ, LEGELŐ, ERDŐ** és **KASZÁLLÓ** részeket; egy 2 szoba, egy nagy istálló, 1 akol, 1 tengeri göré tanyai épülettel — közbe-

jött elhalálózás folytán haszonbérbe egy vagy több évre adatik, ugyszinte ugyanott több gazdasági eszközök kaphatók.

Közelebbi feltételek megtudhatók a tulajdonos

özv. Gombos Istvánnénál
Cs. u. 390. számú házában.

Weiss Ignác

képráma aranyozó üzlete

Piacz-Teleki-utca szöglet DEBRECZENBEN.

ajánlja a nagyérdemű közönségnek mindennemű és nagysagu kész

tükör- és kép-rámák

nagy raktárát, ugyszinte kész tükörök és arany ramos képeket a legújabb minták szerint, — függönyrámák, arczképek és ráámához való aranyléczetek.

Vállal mindenféle újításokat, aranyozásokat e nemben a legjutányosabb árakban.

Vidéki megrendelések a legpontosabb és legnagyobb szorgalommal gyorsan eszközölte nek.

Magát a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlva számos megrendelést kér tisztelettel

Weiss Ignác aranyozó.

Hirdetmény.

Az „Alföldi takarékpénztár részvény-társulat“ Debreczenben,

XII-ik RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

folyó évi FEBRUAR hó 15 én délelőt 10 órakor az iroda helyiségében tartandja meg, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghívának.

TANÁCSKOZÁS TÁRGYAI:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése.
2. A zárszámla beterjesztése és a nyeresemény mikénti felosztása feletti intézkedés.
3. Hat igazgatóági tagnak megválasztása.
4. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részv. tag választása.

Debreczen, 1885. jan. 26.

Az igazgatóság.

A Debreczeni ipar- és kereskedelmi-bank

XVIII. RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

1885. február 22 napján délelőt 10 órakor tartandja Debreczenben, a városház nagytanácstermében, melyre a t. cz. részvényesek ezennel meghívának azon figyelemzettel, hogy az alapszabályok 23-ik cikkének rendelete szerint, részvényeiket, a közgyűlés előtt legalább öt nappal, az intézet pénztáránál le kell tenniök.

Tágyssorozat:

1. Igazgatósági jelentés az 1884. évi üzletről.
 2. Az 1884. évi számadások és mérleg s ezzel kapcsolatban a felügyelő bizottsági jelentés előterjesztése után a zárszámadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása, és a nyereség felosztása feletti intézkedés, végre az igazgatóság és felügyelő bizottság részére, a felmentvény megadása vagy megtagadása feletti határozat.
 3. Az alapszabályok 34-ik cikke értelmében, az igazgatóságból kilépő két tagnak megválasztása, a kilépők újra megválaszthatók.
- Az évi jelentés és mérleg a közgyűlést megelőző nyolcz nap alatt az intézet helyiségében, az üzlet órák alatt megtekinthetők.

Kelt Debreczenben a debreczeni ipar és kereskedelmi bank igazgatóságának 1885. január hó 29. tartott üléséből.

AZ IGAZGATÓSÁG.